

UCHWAŁA ZOSTAŁA ANULOWANA

UCHWAŁA NR 11 KOMISJI WYBORCZEJ UNIwersYTETU RZESZOWSKIEGO z dnia 5 czerwca 2012 roku

w sprawie protestu wyborczego dr hab. Czesława Lewickiego, prof. nadzw. UR z Instytutu Pedagogiki

Na podstawie §16 pkt 4 Regulaminu Wyborczego Uniwersytetu Rzeszowskiego (załącznik do uchwały nr 351/01/2012 Senatu UR z 26 stycznia 2012r.) Komisja Wyborcza Uniwersytetu Rzeszowskiego uchwała, co następuje:

§1. Nie uwzględnia się protestu wyborczego dr hab. Czesława Lewickiego, prof. nadzw. UR z Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego z powodu braku podstaw do unieważnienia wyborów w części dotyczącej odbycia I zebrania wyborczego elektorów Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w dniu 31 maja 2012 r., którego przedmiotem był wybór komisji skrutacyjnej oraz wskazanie kandydatów na dziekana wydziału.

§2 Uchwała wchodzi w życie z dniem uchwalenia.

Uzasadnienie

W dniu 1 czerwca 2012 r. Komisja Wydziałowa z Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego przekazała Komisji Wyborczej Uniwersytetu Rzeszowskiego protest wyborczy dra hab. Czesława Lewickiego prof. nadzw. UR. W proteście podniesiono dwa zarzuty pod adresem przebiegu I zebrania wyborczego elektorów Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego do głosowania w dniu 31 maja 2012 r.

Po pierwsze, zarzucono bezprawne pozbawienie przez komisję wydziałową prof. Czesława Lewickiego prawa do głosowania z powodu tego, iż od dnia 1 września 2011 r. pełni funkcję prorektora ds. dydaktycznych w innej uczelni (PWSTE w Jarosławiu).

Po drugie, podniesiono zarzut nie zapewnienia odpowiednich warunków do głosowania, a w szczególności tajności głosowania.

KW UR nie uznała zasadności pierwszego zarzutu.

Na wstępie należy zaznaczyć, iż kwestia podniesiona w zarzucie nie jest jednoznacznie unormowana.

Zgodnie z art.60 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr. 164, poz. 1365 z późn. zm.) oraz §33 Statutu Uniwersytetu Rzeszowskiego (tekst jednolity: załącznik do uchwały Senatu UR z dnia 26 stycznia 2012 r. nr 350/01/2012) do organów uczelni zalicza się organy kolegialne uczelni oraz organy wyborcze uczelni. Przy czym w myśl art.60 ust. 1 ustawy organami kolegialnymi są Senat i rady podstawowych jednostek organizacyjnych, z zastrzeżeniem ust. 2, który stanowi, iż statut uczelni publicznej

może przewidywać zamiast lub obok senatu inny organ kolegialny. Statut UR w §33 pkt 1 przewiduje, że do organów kolegialnych obok senatu i rad wydziału zalicza się rady instytutów pozawydziałowych. Statut UR nie przewiduje zatem, aby organem kolegialnym były kolegia elektorów, które są organami wyborczymi (§33 pkt 3 Statutu UR). W art.60 ust. 9 ustawy prawo o szkolnictwie wyższym, jak i w §33 oraz w §55 Statutu wyraźnie mówi się o organach kolegialnych UR oraz organach wyborczych. Należy zatem przyjąć, że projektodawca nie używa na oznaczenie tego samego dwóch różnych określeń, a zatem organy kolegialne UR i organy wyborcze to dwa rodzaje organów funkcjonujących na uczelni.

Zgodnie z art.79 ust. 2 ustawy prawo o szkolnictwie wyższym Statut UR może zakazać łączenia funkcji członka organu kolegialnego uczelni z funkcją organu jednoosobowego innej uczelni, ze statusem założyciela innej uczelni niepublicznej będącego osobą fizyczną albo ze statusem członka organu osoby prawnej. Literalna wykładnia tego przepisu pozwala przyjąć, że nie wprowadza się więc zakazu bycia członkiem organu wyborczego UR, jakim jest wydziałowe kolegium elektorów. §57 pkt 4 Statutu UR wprowadza zakaz bycia członkiem organu kolegialnego UR w wypadku pełnienia w innej uczelni między innymi funkcji prorektora (jak to ma miejsce w przypadku prof. Cz.Lewickiego) z wyjątkiem członkostwa w radach naukowych. Jednakże w myśl §52 pkt 3 Statutu UR kolegium elektorów wydziału wraz z nowo wybranym dziekanem i prodziekanami staje się radą wydziału od dnia 1 września roku wyborczego.

Kolegium elektorów wydziału wraz z nowo wybranym dziekanem i prodziekanami staje się radą wydziału od dnia 1 września roku wyborczego, a zatem dopiero od tego momentu będzie funkcjonować jako organ kolegialny. Istotne jest jednak to, że §56 Statutu UR nie przewiduje wygaśnięcia mandatu osoby, wobec której istnieje zakaz łączenia funkcji z §57 pkt 4 Statutu UR w organie już kolegialnym. Zatem na gruncie Statutu UR istnieją dwie sprzeczne ze sobą normy prawne, gdyż z jednej strony dopuszcza się udział danej osoby w kolegium elektorów niezależnie od tego, czy łączy pracę w UR z funkcją wskazaną w §57 pkt 4 Statutu UR, a z drugiej strony z chwilą, gdy kolegium elektorów przekształca się w radę wydziału, czyli organ kolegialny nie przewiduje się trybu wyłączenia takiej osoby z tego organu mimo, że wprowadza się zakaz jej udziału w takim organie kolegialnym. Tymczasem w myśl §41 pkt 1 lit.c i §52 Statutu profesorowie i doktorzy habilitowani zatrudnieni na uczelni jako w podstawowym miejscu pracy nie są wybierani do wydziałowego kolegium elektorów, ale wchodzi w jego skład z mocy Statutu UR w przeciwieństwie do członków wydziałowego kolegium lektorów wybieranych w myśl §41 pkt 1 lit. d Statutu UR). Inna sprawa, którą w tym miejscu warto zasygnalizować sprowadza się do tego, czy takie unormowanie Statutu UR jest zgodnie z art.67 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, który stanowi, że:

1. Skład rady podstawowej jednostki organizacyjnej określa statut.
2. Przewodniczącym rady podstawowej jednostki organizacyjnej jest jej kierownik.
3. Statut określa tryb wyboru i procentowy udział w składzie rady podstawowej jednostki organizacyjnej przedstawicieli nauczycieli akademickich, doktorantów, studentów oraz pracowników niebędących nauczycielami akademickimi jednostki, z uwzględnieniem ust. 4 i 5.
4. Udział przedstawicieli studentów i doktorantów w radzie podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni nie może być mniejszy niż 20%. Liczbę przedstawicieli studentów i doktorantów ustala się proporcjonalnie do liczebności obu tych grup w podstawowej jednostce organizacyjnej, z tym że studenci i doktoranci są reprezentowani co najmniej przez jednego przedstawiciela każdej z tych grup.

5. W uczelni akademickiej, nauczyciele akademicy posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego stanowią więcej niż połowę statutowego składu rady podstawowej jednostki organizacyjnej.

6. W posiedzeniach rady podstawowej jednostki organizacyjnej uczestniczą, z głosem doradczym, przedstawiciele związków zawodowych działających w uczelni, po jednym z każdego związku.

Wprawdzie art.67 ust. 1 ustawy dopuszcza określenie przez Statutu uczelni składu rady podstawowej jednostki, ale już w ust. 3 mówi się o tym, iż statut określa tryb wyboru do tejże jednostki, co sugeruje, iż sprzeczne z ustawą jest określenie, iż dana grupa pracowników podstawowej jednostki uczelni wchodzi do rady wydziału z mocy statutu uczelni. Można bowiem w dalszym ciągu przyjąć, że skoro takie osoby nie są wybierane, to nie odnoszą się do nich przepisy o biernym prawie wyborczym. KW UR nie jest jednak uprawniona do rozstrzygnięcia o zgodności Statutu UR z ustawą prawo o szkolnictwie wyższym.

W sprawie, która jest przedmiotem rozpoznania przez KW UR wobec stwierdzenia sprzeczności przepisów należy przyjąć interpretację opierającą się na założeniu niesprzeczności systemu prawnego tzn. że w systemie prawnym nie mogą istnieć dwie sprzeczne ze sobą normy oraz wykładnię celowościową, która każe nam spojrzeć na cel unormowań, sprowadzający się do tego, aby już w trakcie wyborów dziekana i prodekanów, a potem w trakcie kadencji rady wydziału podejmując strategiczne decyzje dla wydziału wyeliminować wpływ na te decyzje osób zatrudnionych wprawdzie w uczelni jako podstawowym miejscem pracy, a jednocześnie we władzach innej uczelni z powodu konfliktu interesów obu jednostek, w których pracują te osoby jednocześnie.

Taka interpretacja każe zatem przyjąć, iż jeśli organ wyborczy ma obligatoryjnie przekształcać się w organ kolegialny, to członek kolegium elektorów musi już w momencie udziału w organie wyborczym, do którego wchodzi z urzędu spełniać wszystkie kryteria wyborcze. §52 pkt 3 Statutu UR nie mówi, iż z dniem 1 września weryfikuje się skład rady wydziału pod kątem zakazu z art.57 pkt 4 Statutu, a dodatkowo §57 pkt 5 Statutu UR mówi tylko o odwołaniu rektora i dziekana oraz prorektorów i prodekanów w wypadku ujawnienia się zakazu łączenia funkcji w UR w sytuacjach wskazanych w tym paragrafie – nie normuje zaś odwołania członka rady wydziału (§3 regulaminu wyborczego UR podobnie mówi o odwołaniu osób wybranych, a nie wchodzących w skład organu kolegialnego z urzędu), co sugeruje, że spełnienie kryterium wyborczego w postaci zakazu łączenia funkcji musi wystąpić już w momencie ustalenia osób wchodzących z mocy Statutu UR w skład wydziałowego kolegium elektorów, które następnie od 1 września roku wyborczego obligatoryjnie staje się organem kolegialnym UR. Ponadto wobec podniesionych wyżej wątpliwości sugerujących, że w wypadku wejścia do rady wydziału z mocy statutu do takich osób nie odnosi się bierne prawo wyborcze nie znajdzie do nich zastosowania §56 Statutu UR mówiący o wygaszaniu mandatu w organach kolegialnych.

Należy jeszcze dla wyczerpania argumentacji odnieść się do tego, czy ograniczenie, o którym mowa w §57 pkt 4 Statutu UR dotyczy też członków kolegium elektorów UR. W tym wypadku status prawny tego organu różni się od wydziałowego kolegium elektorów, ponieważ kolegium elektorów UR nie przekształca się w ciągu 4 letniej kadencji w organ kolegialny, a przez cały czas trwania kadencji pozostaje organem wyborczym uczelni. Ponadto w wypadku dostrzeżenia konfliktu interesów jest możliwość nie wybierania określonej osoby pełniącej jednocześnie funkcję, o której mowa w §57 pkt 4 Statutu UR i

zatrudnioną w UR jako w podstawowym miejscu pracy do kolegium elektorów, gdyż do kolegium elektorów UR członkowie są wybierani, a nie wchodzi w jego skład z mocy Statutu.

Zatem procedowanie Komisji Wyborczej Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w przedmiocie nie ujęcia w spisie uprawnionych do głosowania członków kolegium elektorów dr hab. Czesława Lewickiego prof. nadzw. UR było prawidłowe.

W tej sytuacji w odniesieniu do dr hab. Czesława Lewickiego prof. nadzw. UR §57pkt 4 Statutu obowiązuje zakaz łączenia funkcji prorektora w innej uczelni oraz członka wydziałowego kolegium elektorów.

Wobec zaznaczonej na wstępie niejednoznaczności unormowania rozpatrywanej przez KW UR kwestii Komisja jest zobowiązana także do wskazania, że rozstrzygnięcie podniesionego w proteście wyborczym problemu sprzeczności dwóch norm możliwe jest także w ten sposób, że zakaz z §57 pkt 4 Statutu UR aktualizuje się dopiero z dniem 1 września roku wyborczego, gdy dochodzi do przekształcenia wydziałowego kolegium elektorów, czyli organu wyborczego w radę wydziału, czyli organ kolegialny. Dopiero zatem z dniem 1 września weryfikuje się skład rady wydziału pod kątem zakazu z art.57 pkt 4 Statutu UR, a osoba, której zakaz dotyczy przestaje być z mocy wspomnianego paragrafu członkiem organu kolegiального.

KW UR nie uznała również zasadności drugiego zarzutu. Zasada tajności głosowania oznacza zapewnienie takich warunków, aby wyborca miał swobodę podjęcia decyzji wyborczej oraz aby z powodu tej decyzji nie spotkały go ujemne konsekwencje. Z protestu nie wynika, aby kogokolwiek z głosujących spotkały negatywne konsekwencje z powodu oddania głosu na konkretnego kandydata. Protestujący zaznacza tylko ogólnie, że sala, w której przeprowadzono głosowanie była „ciasna” i to spowodowało niemożność zapewnienia tajności głosowania. Podał też, że „karty do głosowania powinny być wydawane przed oddaniem głosu”, ale nie stwierdził, że w istocie były wydawane wcześniej i że doszło w tym względzie do naruszenia przepisów regulaminu wyborczego UR.

Należy jednak zauważyć, że skoro skarżący sam nie brał udziału w głosowaniu, to trudno, aby był w stanie wiarygodnie opisać warunki, w jakich odbywało się głosowanie. Skarżący nie ma jednak umocowania prawnego, aby składać protest wyborczy w imieniu bliżej nieokreślonej grupy jak podaje „innych elektorów”. Pod protestem wyborczym widnieje tylko podpis skarżącego. W przypadku zatem pozostałych elektorów nie można dowiedzieć, że nikt z głosujących nie miał zapewnionej tajności.

Jedynie więc tytułem przypomnienia, a nie stwierdzenia uchybień, KW UR kieruje do wydziałowej komisji uwagę, że powinna na kolejnych zebraniach wyborczych bezwzględnie zadbać o takie warunki lokalowe, aby tajność głosowania była zapewniona.

W wyniku rozpoznania protestu wyborczego dr hab. Czesława Lewickiego prof. nadzw. UR. Komisja Wyborcza UR nie stwierdza nieprawidłowości wywołujących konsekwencje w postaci nieważności wyborów przeprowadzonych na Wydziale Pedagogiczno-Artystycznym w dniu 31 maja 2012 r.

KW UR pragnie zaznaczyć, iż rozstrzygnięcie zawarte w uchwale obowiązuje tylko i wyłącznie w sprawie rozpatrywanego protestu wyborczego i nie może być podstawą do kwestionowania innych wyborów, ani nie ma wpływu na wynik innych wyborów przeprowadzanych w Uniwersytecie Rzeszowskim.

Na podstawie §16 pkt 1 Regulaminu Wyborczego UR podjęta przez KW UR uchwała nie podlega kwestionowaniu w żadnym trybie.

Zastępca Przewodniczącego KW UR

Dr hab. Monika Klejnowska, prof. nadzw. UR